

CÍLE A ZPŮSOBY ČINNOSTI ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI VYŽADUJÍCÍ OKAMŽITOU POMOC

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc při Dětském centru

R. A. Dvorského 1710

544 01 Dvůr Králové nad Labem

provozované Sdružením ozdravoven a léčeben okresu Trutnov

Procházkova 818, 541 01 Trutnov

příspěvkovou organizací Královéhradeckého kraje

Zpracoval Zdeňka Malá, Mgr. Veronika Pourová

Schválil Zdeňka Malá

Platnost 1.1.2015

Revize 25.4.2018

Zpracoval Mgr. Aneta Matoušová, Mgr. Hana Tomášková

Schválil Zdeňka Malá

Revize

Zpracoval

Schválil

Tento interní předpis je výhradním duševním vlastnictvím Dětského centra ve Dvoře Králové nad Labem a jakékoliv jeho šíření nebo postupování cizím osobám nebo subjektům je možné pouze se souhlasem ředitele zařízení.

1. Legislativa

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, v platném znění

2. Související vnitřní dokumenty zařízení

- Rozhodnutí o vydání pověření
- Vnitřní řád
- Návštěvní řád

Kritérium 1a	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má písemně definováno a zveřejněno poslání, cíle, cílovou skupinu a zásady své činnosti a to formou srozumitelnou dětem, jejich rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte a dalším osobám dítěti příbuzným nebo dítěti blízkým.
--------------	---

3. Standard je formulovaný a dostupný pro:

- umístěné děti, jejich rodiny nebo osoby blízké – forma: vyvěšení na nástěnce ZDVOP v návštěvní místnosti; na webu www.detskecentrumdk.cz pod záložkou ZDVOP; v letáčku o ZDVOP Dvůr Králové (příloha č. 1 a 2); ústní sdělení kteréhokoli zaměstnance, v šanonu standardů umístěném v návštěvní místnosti,
- veřejnost – forma: vyvěšení na nástěnce ZDVOP v návštěvní místnosti; na webu www.detskecentrumdk.cz pod záložkou ZDVOP; v letáčku o ZDVOP Dvůr Králové (příloha č. 1 a 2); ústní sdělení kteréhokoli zaměstnance, v šanonu standardů umístěném v návštěvní místnosti,
- zaměstnance a zařízení jako celek- forma: vyvěšení na nástěnce ZDVOP v návštěvní místnosti, na webu www.detskecentrumdk.cz pod záložkou ZDVOP, všechny standardy jsou umístěny v šanonu v ředitelně, v šanonu v návštěvní místnosti a na oddělení ZDVOP.

4. Poslání

- Zajistit ochranu a pomoc dítěti v nouzi nebo v krizi, zejména jsou-li ohrožena jeho základní práva, a to formou dočasného pobytu po dobu nezbytně nutnou.
- Pomáhat dětem a jejich rodinám při řešení situace, která vedla k umístění dítěte do zařízení.

5. Cíle

a) pro práci s dětmi:

- Spolupracovat s rodinou a s příslušným OSPOD (případně s dalšími orgány a organizacemi) umístěného dítěte na tom, aby jeho pobyt ve ZDVOP byl co nejkratší.
- Podílet se na hledání stabilního řešení pro umístěné dítě, tak aby dítě mohlo odejít ze zařízení:
  - 1) přednostně do své původní rodiny,
  - 2) do náhradní rodiny,
  - 3) nebo do jiného zařízení.
- Kvalitní zajišťování všech potřeb umístěného dítěte, jako je například stravování, ošacení, vzdělávání, trávení volného času, zdravotní péče, psychologická a poradenská pomoc.
- Zajištění rozvoje schopností a dovedností dítěte.
  - 1) rozvíjet a prohlubovat to, co dítě umí,
  - 2) rozvíjet nové dovednosti a schopnosti, které by dítě mělo umět přiměřeně ke svému věku a mentální vyspělosti.
- Maximální podpora vztahů a kontaktů s blízkými osobami, včetně eventuálního zajištění dopravy za rodiči v mimořádných situacích – např. dlouhodobá hospitalizace rodiče v nemocnici nebo návštěva rodiče ve výkonu trestu odnětí svobody. Vždy se bude brát zřetel na věk, mentální vyspělost a zdravotní stav dítěte.

b) pro organizaci a zaměstnance:

- Školit a dozdělovat zaměstnance přímé péče v práci s dětmi.

6. Cílová skupina

- děti ve věku 0 – 18 let, které se ocitly bez jakékoliv péče, děti tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané, je-li jejich život nebo vývoj vážně ohrožen nebo jsou-li ohroženi závažným způsobem jejich základní práva.
- Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje odbornou pomoc také rodinám těchto dětí, a to s ohledem na nejlepší zájem dítěte. Cílovou skupinou ZDVOP jsou sekundárně tedy také rodiče dítěte umístěného v ZDVOP nebo jiné

osoby odpovědné za jeho výchovu. Zařízení spolupracuje s rodinou dítěte, poskytuje jí pomoc a podporu s cílem návratu dítěte zpět do rodinného prostředí.

- služba není určena dětem:
  - s těžkými poruchami chování,
  - dětem závislým na návykových látkách,
  - dětem s nekompenzovanou psychiatrickou poruchou

To znamená, že pokud jsou tyto skutečnosti známy, nelze takové dítě do zařízení přijmout a pokud se tyto skutečnosti zjistí, je potřeba spolupracovat s rodiči a hledat jiné vhodné zařízení pro dané dítě. Tyto podmínky jsou nutné z důvodu bezpečnosti přijímaných dětí a z důvodů odbornosti personálu.

7. Zásady činnosti

- jsou také vyvěšeny v návštěvní místnosti a zveřejněny na webu na webu www.detskecentrumdk.cz pod záložkou ZDVOP

- Na kapacitu 16 dětí jsou k dispozici 4 byty. Děti jsou rozvrstvené dle věku, v případě sourozeneckých skupin jsou sourozenci umístěni pohromadě.
- Jednáme vždy otevřeně ve vztahu k dětem a jejich rodinám.
- Nasloucháme přáním dětí a jejich rodinám nebo osob blízkých.
- Informujeme včas a dostatečně děti i rodiny nebo osoby blízké o důležitých skutečnostech.

„Můžeš se kdykoliv zeptat na to, co ti není jasné, nebo co potřebuješ vědět.“

- Plníme individuální potřeby jednotlivých dětí.
- Zapojujeme děti do rozhodování o svém životě s ohledem na jejich rozumovou vyspělost.

„Řekni bez obav, co bys chtěl a společně budeme hledat řešení.“

- Budujeme prostředí vzájemné důvěry.

„Pokud nejsi spokojen, můžeš to otevřeně sdělit a budeme se tím zabývat.“

Kritérium 1b	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má písemně zpracovány pracovní postupy a metodiky zaručující dítěti pomoc a ochranu s cílem stabilizovat jeho situaci a navrátit jej do rodinného prostředí. Pracovní postupy a metodiky obsahují zejména způsoby práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou, postup při vedení rozhovoru s dítětem a pro vyhodnocování potřeb dítěte.
-----------------	---

8. Metody a formy práce

Práce s dítětem a rodinou vychází z individuálního plánu ochrany dítěte (IPOD), který zpracovává příslušný orgán sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD). ZDVOP musí stanovené cíle naplňovat v rámci jednotlivých individuálních plánů (IP).

8.1 Vyhodnocování potřeb dítěte

V případě přijetí dítěte na základě žádosti zákonného zástupce zjišťují pracovníci ZDVOP od rodičů co nejvíce informací, které vedly k přijetí dítěte a dále pak informace přímo o dítěti (např. režim dne, co má dítě rádo a co ne, informace o zdravotním stavu, návycích, chování atd.), tyto informace sociální pracovnice ZDVOP zaznamená do formuláře Vyhodnocení potřeb dítěte (příloha č.3). V případě, že dítě přiveze pracovník OSPOD nebo soudní vykonavatel, zjišťují pracovníci ZDVOP informace od něj a poté i od zákonných zástupců (telefonicky, nebo při osobní návštěvě rodičů v zařízení).

Další informace jsou získávány přímo od dítěte v rámci vstupního pohovoru, který vede sociální pracovnice. (viz. bod 9.2). Při rozhovoru s dítětem dodržují sociální pracovnice stanovené zásady (viz. metodika Velký vůz Sever - Vedení rozhovoru s dítětem) a dbají věku a rozumových schopností dítěte. Záznamy z jednání jsou založeny do spisu dítěte.

Zákonný zástupce či jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte se sociálním pracovníkem hodnotí situaci rodiny a snaží se najít budoucí řešení v nejlepším zájmu a blahu dítěte. Každý má právo se ke spolupráci vyjádřit. Pracovníci zařízení také v rámci včasného návratu dítěte do rodiny nebo do náhradní rodinné péče spolupracují s OSPOD a jednájí o dalším postupu. Pracovník OSPOD je pravidelně informován sociální pracovníci zařízení o zájmu rodičů vůči dítěti, průběhu kontaktů dítěte s rodiči, dodržování stanovených termínů návštěv apod. V případě nenadálé situace je orgán sociálně-právní ochrany kontaktován neprodleně.

Formulář Vyhodnocení potřeb dítěte je uložen ve spisové dokumentaci dítěte a na jeho podkladě je následně zpracován IP.

8.2 Tvorba individuálních plánů (IP)

IP vypracovává sociální pracovníce ve spolupráci s dítětem (je-li věkově a rozumově schopné), klíčovou pracovnící dítěte, zákonnými zástupci, případně jinými osobami odpovědnými za výchovu, a to nejpozději do měsíce od přijetí dítěte. Rodiče o termínu vypracování IP informuje sociální pracovníce v dopise, který odesílá po přijetí dítěte do ZDVOP. Při tvorbě IP využívá IPOD, pakliže ho v době tvorby má již k dispozici.

Revizi IP provádí sociální pracovníce každé tři měsíce na základě aktuální situace a dle hodnocení klíčové pracovníce dítěte. V případě vážnější změny situace je revize IP provedena neprodleně. Vážnější situací rozumíme skutečnost, která zásadním způsobem ovlivní individuální práci s dítětem. Rozhodnutí, o tom, co je vážná situace, je plně v kompetenci sociální pracovníce.

IP je uložen jednak ve spisu dítěte, dále je pak součástí složky „Hodnocení vývoje dítěte“, která je uložena v bytě. K této složce mají přístup pracovníci přímé péče, ředitelka zařízení, sociální pracovníce a psycholožka.

8.3 Práce s rodinou

Rodičům jsou neprodleně po přijetí dítěte do zařízení zaslány poštou informace k pobytu dítěte. V případě, že dojde k přijetí dítěte na základě žádosti zákonného zástupce, jsou rodičům tyto informace předány osobně. Informace obsahují telefonní kontakt na sociální pracovníci a na pracovníky přímé péče, kde rodič získá informace o dítěti, nebo mu bude dítě předáno k telefonu. Dále je zde sdělen termín tvorby IP a informace o povinnosti hradit příspěvek na úhradu pobytu a péče, informace k návštěvám a vnitřnímu řádu ZDVOP a informace k možnosti podání stížnosti.

8.3.1 Návštěvy v zařízení

Návštěvy dětí ve ZDVOP jsou umožněny nepřetržitě (s ohledem na vnitřní řád a noční klid). Přítomnost dětí ve ZDVOP je garantována denně od 14:30 do 17 hodin. Návštěvám je proto doporučováno, aby si v případě návštěvy v jinou dobu předem zavolali a domluvili se. Děti mimo tuto dobu bývají často mimo ZDVOP na různých aktivitách.

8.3.2 Telefonický kontakt rodičů či osob blízkých s dítětem

Rodičům jsou po přijetí dítěte sděleny telefonní kontakty (do zařízení, na sociální pracovníci a pracovníce přímé péče). Na sociální pracovníci se mohou obracet každý všední den v době od 7 do 15:30, na pracovníce přímé péče se mohou obracet v době od 18 hodin do 20 hodin, na telefonní číslo: 499 622 280 se dovolávají nepřetržitě.

8.3.3 Komunikace s rodiči

ZDVOP se snaží zákonné zástupce co nejvíce vtahovat do řešení záležitostí týkajících se dítěte. Sociální pracovnice nebo ředitelka zařízení telefonicky informuje o podstatných situacích a hledá s rodičem nejlepší způsob řešení.

V případě plánovaných lékařských vyšetření sociální pracovnice telefonicky informuje zákonného zástupce o termínu a vyzývá ho k účasti na vyšetření dítěte. Pokud se rodič chce vyšetření zúčastnit, domlouvá s ním sociální pracovnice realizaci (zda přijede přímo k lékaři, či přijede do ZDVOP a cestu absolvuje v doprovodu pracovníka ZDVOP spolu s dítětem). ZDVOP dbá na to, aby byla zachována kontinuita v osobách poskytovatelů zdravotních služeb, a proto nemění dětem jejich lékaře – neznamená-li to nepřiměřené nebo nadměrné zatížení.

V případě akutního úrazu nebo onemocnění zajistí pracovník přímé péče lékařské ošetření a zákonného zástupce informuje, jakmile je to možné. (viz. standard č. 15)

Pokud dítě nemůže i nadále navštěvovat svoji školu nebo školku, sociální pracovnice přehlásí dítě ve spolupráci se zákonným zástupcem na některou z místních škol. Sociální pracovnice po domluvě se zákonným zástupcem vytipuje vhodný typ školy, telefonicky osloví ředitele školy a v případě možného přijetí dítěte do vybrané instituce, domluví schůzku. Rodič má právo se této schůzky zúčastnit.

9. Metody práce s dítětem ve ZDVOP

metody: pozorování
rozhovor
názorné – předvádění, příklad, vycházka
praktické – procvičování, experimentace, hra, kresba, tanec

9.1 Pozorování

Pozorování dítěte při příjmu – viz. standard č. 9, odstavec 4.2.

Pozorování dítěte během pobytu - pracovník zařízení průběžně pozoruje somatický stav (vzhled, hydrataci, stav výživy, vši, parazity, projevy možných nemocí, vyrážky, zranění, modřiny, štípance, kontroluje, zda dítě nemá klíště atd.) a psychický stav (projevy chování, jejich adekvátnost vzhledem k věku, vztah k vrstevníkům, rodičům a osobám blízkým, k autoritám, k vzdělávání, přístup k plnění zadaných úkolů atd.).

O denní práci vede pracovník přímé péče denní hlášení. O důležitých událostech provádí záznam do zprávy o chování dítěte. Jednou za měsíc provádí klíčový pracovník celkové hodnocení dítěte. Tyto záznamy jsou součástí dokumentace, která je uložena v příslušném bytě.

9.2 Komunikace s dítětem

9.2.1 Vstupní rozhovor

Vstupní rozhovor provádí sociální pracovníce co nejdříve po přijetí. V případě, že se s dítětem již viděla před tímto rozhovorem, tak mu znovu zopakuje svoje jméno. Dítěti ukáže, kde má kancelář a seznámí dítě s tím, kdy za ní může přijít, znovu mu zopakuje jeho práva a povinnosti, ujistí se, že byl seznámen s vnitřním řádem a návštěvním řádem a chápe je, vysvětlí mu, proč je v zařízení a zodpoví jeho dotazy. Záznam ze vstupního rozhovoru založí do spisu dítěte.

9.2.2 Průběžné rozhovory sociální pracovníce s dítětem

Tyto rozhovory provádí sociální pracovníce během celého pobytu dítěte ve ZDVOP. Tyto rozhovory mohou mít charakter pouze informativní (ptá se dítěte, jak se má, co je nového, zjišťuje jeho přání apod.) nebo v nich sděluje dítěti důležité skutečnosti (např. že bude soudní jednání, že byla rodičům zamítnuta víkendová návštěva apod.). Pokud se jedná o důležité skutečnosti obzvláště závažného charakteru (např. že se dítě nebude moci vrátit do rodiny a bude přeloženo do ústavní péče), zve si k rozhovoru i psychologku zařízení. Záznam z rozhovoru založí do spisu dítěte.

9.2.3 Ostatní komunikace s dítětem

Jedná se o běžnou denní komunikaci pracovníků ZDVOP s dítětem (vyprávění, vysvětlení, popisování, nácvik říkanek apod.)

Při rozhovoru s dítětem dodržují pracovníci ZDVOP stanovené zásady (viz. metodika Velký vůz Sever - Vedení rozhovoru s dítětem) a dbají věku a rozumových schopností dítěte.

10. Způsob práce s dítětem

Způsob práce je uzpůsoben potřebám dětí dle věkových kategorií, u každého dítěte je pak postupováno dle jeho individuálních potřeb a individuálního plánu dítěte. Pracovníci ZDVOP vždy uspokojují biologické a psychické potřeby svěřených dětí. Po přijetí se mu vždy snaží usnadnit adaptaci.

Při práci s dětmi předškolního věku převládá způsob práce pomocí hry, kresby, zábavy, zpěvu a nápodoby. Děti se učí základním hygienickým a stravovacím návykům a sebeobsluze. Pracovníci se věnují rozvoji jemné a hrubé motoriky, rozvoji řeči a správné výslovnosti, učí děti krátké básničky, říkanky a písničky. V rámci hodnocení používají pochvalu nebo pokárání. Dětem starším 5 let se snaží sociální pracovníce ve spolupráci se zákonným zástupcem zajistit docházku do MŠ.

Při práci s dětmi školního věku převládá výchovně-vzdělávací složka. Pracovníci přímé péče dbají na docházku do školy, případně tam dítě dopraví. Dohlíží na školní přípravu, učí se

s dítětem a pomáhají mu s úkoly. Podporují děti ve volnočasových aktivitách, vedou děti k samostatnosti, odpovědnosti, učí je základům společenského chování, úklidu, rodinné, sexuální a estetické výchově. V rámci hodnocení používají pochvalu nebo pokárání, ve vážnějších případech přistupují pracovníci přímé péče k trestu v podobě zákazu TV nebo PC. Při práci s dětmi nad 15 let se pracovníci ZDVOP také věnují výchovně-vzdělávací složce, převládá však již jen podpora a vedení dětí k samostatnosti a odpovědnosti. Učí je, že jsou zodpovědné za svoje jednání, pracovníci jsou jen průvodci a poradci dětí. Pracovníci rozvíjejí finanční gramotnost, společenské chování a zaměřují se na poučení v oblasti sexuální výchovy. V rámci hodnocení používají pochvalu nebo pokárání, ve vážnějších případech přistupují pracovníci přímé péče k trestu v podobě zákazu TV nebo PC. Při práci s těhotnou nezletilou nebo nezletilou matkou se pracovníci ZDVOP ještě navíc zaměřují na rozvoj rodičovských kompetencí. Děti mají nárok na kapesné po celou dobu jejich pobytu ve ZDVOP. (viz. vnitřní řád)